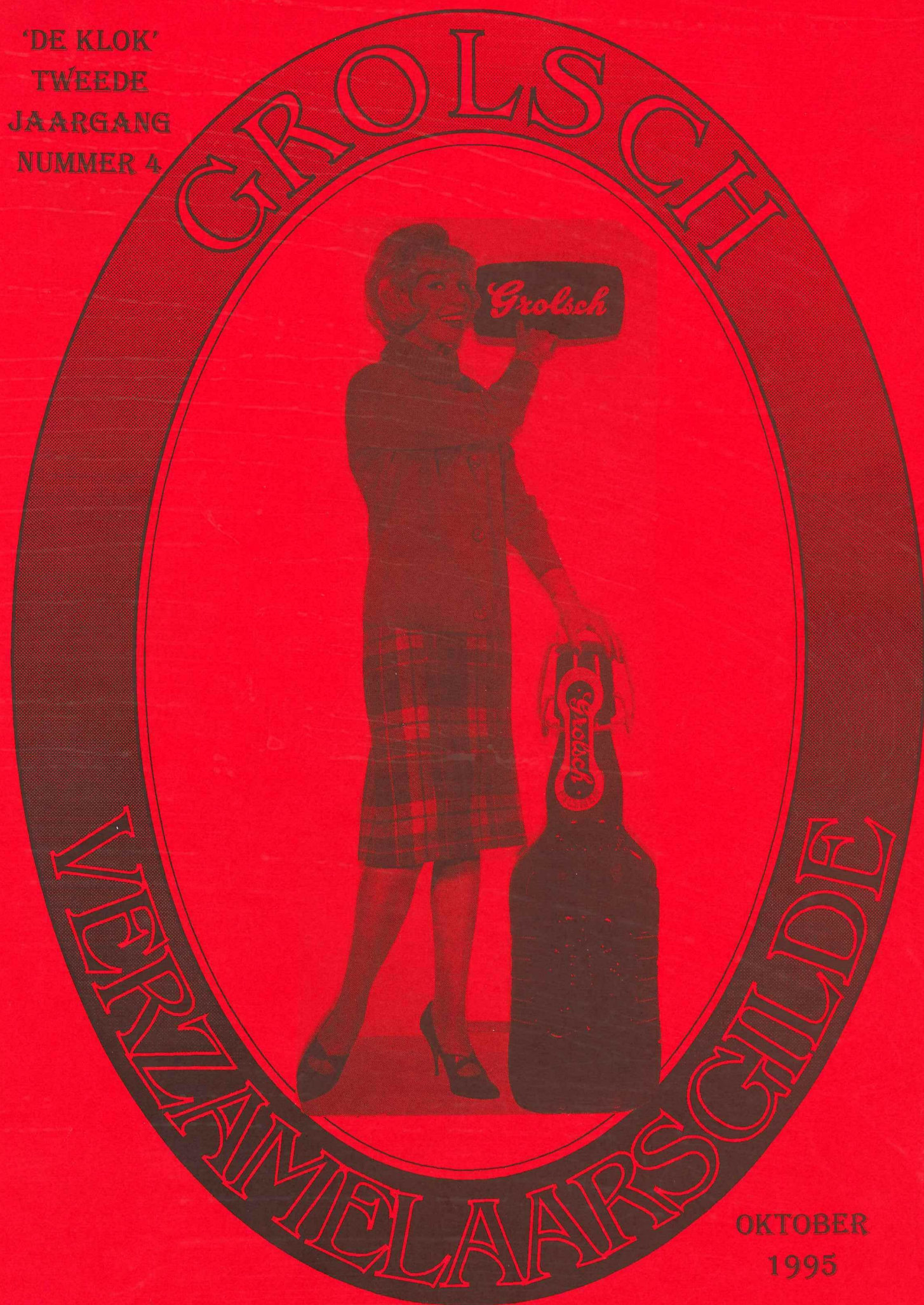

'DE KLOK'
TWEEDE
JAARGANG
NUMMER 4

OKTOBER
1995

ZONDAG 5 NOVEMBER
PROGRAMMA
BROUWERIJARTIKELEN
BEURS

GRATIS EXCL. SCHOUTGLAS MET
 AFBEELDING GROLSCH TRUCK JAREN DERTIG

PROGRAMMA:

9.30 UUR	ZAAL OPEN VOOR STANDHOUDERS
10.30 UUR	ZAAL OPEN VOOR PUBLIEK
11.30 UUR	START VERKOOP LOTEN
	AFHALEN CATALOGUS GROLSCH GLAZEN NED.
12.00 UUR	1e VEILING BROUWERIJARTIKELEN
13.30 UUR	2e VEILING BROUWERIJARTIKELEN
15.00 UUR	TREKKING EXTRA LOTERIJPRIJZEN
	3e VEILING BROUWERIJARTIKELEN
16.00 UUR	EINDE BEURS

ENTREE f 3,00
 (LEDEN GRATIS)

*Grolsch
 Verzamelaars
 Gilde*

10.30-16.00 UUR

INFO: 0544-463851

ZALENCENTRUM MARVELD
GROENLO

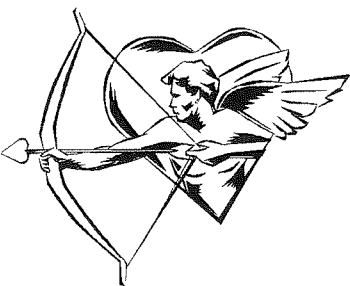
I N H O U D		I N F O	
DE KLOK		<i>Grolsch Verzamelaars Gilde</i>	
Inhoudsopgave	1	 TELEFONISCHE INFORMATIE / MEDEDELINGEN IEDERE ZONDAG VAN 20.00-21.00 UUR: 0543-521870	 ADVERTENTIES 'BIERKENNERS VRAGEN ...'/ AANVULLINGEN ALGEMENE CATALOGUS / COPY VOLGENDE NUMMERS - SECRETARIAAT GROLSCH VERZAMELAARS GILDE:
Info			
Gilde-activiteiten 1995/1996	2		
Overige evenementen			
Grolsch museum in 1996			
Uit de bestuurskelder met:	3		
verslag gildeactiviteiten /			
verzending periodiek 1996 /			
extra info in januari /			
bestellingen / de lucht in ... /			
exportglazen - videoband /			
inbrengen veilingartikelen beurs /			
De Klok gaat kleur bekennen		 GERRY VAN DONGEREN MOLENAAR 24 7141 PB GROENLO	BANKREKENINGNR. GROLSCH VERZ. GILDE 11.73.19.910 (RABOBANK GROENLO) POSTGIRONUMMER GROLSCH VERZ. GILDE 29.24.648 ('S HEERENBERG) LIDMAATSCHAP F 25,00 PER JAAR
Het Gilde de lucht in ...	4		
Glazen, bekens en pul	5		
Glazencatalogus			
Blik op Grolsch blik	6		
Etiketten oud en nieuw	8		
Grolsch pullen	9		
Bierkenners vragen ...	10		
De oogst van ...	11		
Merckwaardighe Bierologie	14		
Middenblad:		 GERRY VAN DONGEREN MOLENAAR 24 7141 PB GROENLO	BANKREKENINGNR. GROLSCH VERZ. GILDE 11.73.19.910 (RABOBANK GROENLO) POSTGIRONUMMER GROLSCH VERZ. GILDE 29.24.648 ('S HEERENBERG) LIDMAATSCHAP F 25,00 PER JAAR
Stilleven Paul Huf			
(t.b.v. export in jaren 70)	16		
Humulus Lupulus	18		
Herfstbokfestival Groenlo	19		
De paarden van Grolsch ...	20		
Advertentie Grolsch	22		
Grolsch bierviltjes	23		
Groli - de brand van 1972	27		
Grolsch All over the World	29		
Alg. catalogus - aanvullingen	31	 GERRY VAN DONGEREN MOLENAAR 24 7141 PB GROENLO	BANKREKENINGNR. GROLSCH VERZ. GILDE 11.73.19.910 (RABOBANK GROENLO) POSTGIRONUMMER GROLSCH VERZ. GILDE 29.24.648 ('S HEERENBERG) LIDMAATSCHAP F 25,00 PER JAAR
Taste 'N Evil exportviltjes	32		

TWEDE
 JAARGANG NO.4
 OKTOBER 1995

GILDE AKTIVITEITEN 1995 - 1996

5 NOVEMBER 1995	TWEDE ALGEMENE BROUWERIJARTIKELBEURS IN ZALENCENTRUM MARVELD TE GROENLO VAN 10.30 - 16.30 UUR
5 NOVEMBER 1995	TIJDENS DE BEURS KAN DE CATALOGUS 'GROLSCH GLAZEN NEDERLAND' GRATIS WORDEN AFGEHAALD
EIND NOVEMBER	VERSTUREN VAN DE CATALOGUS 'GROLSCH GLAZEN NEDERLAND' AAN LEDEN DIE DE CATALOGUS NIET HEBBEN AFGEHAALD TIJDENS DE BEURS VAN 5 NOVEMBER
JANUARI 1996	VERSTUREN VAN EEN EXTRA INFO
FEBR. 1996	GILDEBIJEENKOMST IN BAR DE LANGE GANG - GROENLO
MAART 1996	VERSTUREN VAN 'DE KLOK' 1996 NUMMER 1
MEI 1996	ALGEMENE JAARVERGADERING IN BAR DE LANGE GANG - GROENLO
JUNI 1996	VERSTUREN VAN 'DE KLOK' 1996 NUMMER 2
JUNI 1996	GILDEBIJEENKOMST IN ZAAL VRIELER TE ENSCHEDE
SEPTEMBER 1996	VERSTUREN VAN 'DE KLOK' 1996 NUMMER 3
NOVEMBER 1996	DERDE BROUWERIJARTIKELBEURS IN ZALENCENTRUM MARVELD PRESENTATIE GROLSCH BIERVILTEN CATALOGUS
DECEMBER 1996	VERSTUREN VAN 'DE KLOK' 1996 NUMMER 4

BAR DE LANGE GANG

KEVELDERSTRAAT 15 7141 BE GROENLO TEL. 0544-464680

OVERIGE EVENEMENTEN

14 JANUARI 1996 8e RUILBEURS IN CAFÉ-RESTAURANT DE LUIFEL TE RUURLO
INFO: H.JIMMINK TEL. 0575-552452 OF H.WANDERS 0314-343633

GROLS(CH) MUSEUM IN 1996

Drie Groenlose bedrijven - de Grolsche Bierbrouwerij NV, Nedap NV en Polarcup Benelux BV - gaan zich samen met het bestaande Grolsch Museum presenteren in een nieuw oudheidkundig en industrieel museum.

De eerste plannen dateren uit 1993 toen de stichting Stadsmuseum een monumentaal pand aan de Goudsmitstraat kon kopen. Door een fikse subsidie van het Roelvinkfonds kunnen nu de nodige aanpassingen aan het pand plaats vinden.

De verwachting is dat vanaf januari met de inrichting kan worden begonnen, waarna de opening in het voorjaar plaats zou kunnen vinden.

In het pand heeft ook de Groenlose V.V.V. onderdak gevonden. De V.V.V. gaat straks ook de toegangskaarten voor het nieuwe museum verkopen.

UIT DE BESTUURSKELDER ...

BEZOEK BROUWERIJ

Woensdag 20 september namen zo'n dertig leden deel aan de excursie in de brouwerij te Enschede. Ondanks de wat tegenvallende belangstelling werd het een gezellige middag die zoals gebruikelijk in de smaak viel. Ook in 1996 zal er een excursie worden gehouden. U wordt hierover tijdig geïnformeerd.

GILDEBIJEENKOMST ENSCHEDE

Zaterdag 30 september organiseerden we voor het eerst een gildebijeenkomst in Enschede. Meer dan 75 leden / belangstellenden zorgden voor een gezellige middag. Er waren velen die hun viltjesverzameling hadden meegenomen en er werden dan ook enkele bijzondere viltjes ontdekt voor de in 1996 uit de brengen catalogus.

VERZENDING PERIODIEK 1996 / EXTRA INFO IN JANUARI

De verenigingsperiodiek 'DE KLOK' zal met ingang van 1996 aan het eind van ieder kwartaal worden verzonden. De verzending aan leden die hun contributie niet tijdig voldoen kan zo worden opgeschort. Eventuele nazending vindt pas plaats bij het verschijnen van een nieuwe periodiek. Betaal dus tijdig uw contributie!

Door deze wijziging zullen we een extra info versturen in januari 1996, met daarin de laatste verenigingsnieuwtjes en de definitieve verenigingsagenda.

BESTELLING GROLSCH ARTIKELN

Ook nu kunnen Grolsch artikelen besteld worden en wel met het bestelformulier dat in 'De Klok' nummer 3 te vinden is. De formulieren dienen 1 januari binnen te zijn. Bestelde artikelen kunnen vanaf 1 februari worden afgehaald. Niet meer verkrijgbaar zijn de koeltas en zomergoud-druppelvangers. Voor bestellingen en bestelformulieren:

Grolsch Verzamelaars Gilde Artikelservice p.a. De Hare 32 7121 XH AALTEN.

DE LUCHT IN

De ledenwerfaktie 'DE LUCHT IN' heeft inmiddels voor de nodige groei van het ledenaantal gezorgd. Het streven om aan het eind van 1995 het vijfhonderdste lid in te kunnen schrijven lijkt dan ook haalbaar.

Ieder nieuw lid ontvangt als welkomstgeschenk de originele glazen Grolsch/Grolsch Verzamelaars Gilde pul.

Doe allen mee aan de ledenwerfaktie (zie de volgende pagina).

De belangrijkste reden om één of meer leden te werven is uiteraard het feit dat méér leden de mogelijkheden om iets extra's voor de gildeleden te organiseren of om interessante (kleuren-)uitgaven te publiceren aanmerkelijk vergroten.

VIDEOBAND COMMERCIALS EN EXPORTGLAZEN VOOR GILDELEDEN

Helaas kon de heer P.Könings van de Grolsche Bierbrouwerij ons niet berichten welke en hoeveel exportglazen door de leden besteld kunnen worden. Ook de inhoud van de videoband met binnen- en buitenlandse commercials moest hij ons schuldig blijven. In de extra info (jan.1996) volgen hierover nadere mededelingen.

INBRENGEN VEILINGARTIKELN BEURS 5 NOVEMBER

Ook dit jaar zal de Grolsche Bierbrouwerij een aantal bijzondere veilingstukken ter beschikking stellen. Leden die tijdens de beurs één of meer brouwerijartikelen willen laten veilen kunnen daarvoor bellen op zondag 29 oktober van 20.00-22.00 uur (tel.0543-521870). Van de opbrengst komt 15% ten goede aan het gilde. Voor artikelen die niet verkocht worden, bedragen de bemiddelingskosten 10% van het gewenste inzetbedrag. Daarnaast kunnen op 5 november tot elf uur veilingartikelen worden ingebracht. Het bestuur heeft het recht om artikelen te weigeren.

'DE KLOK' GAAT KLEUR BEKENNEN

Vanaf het eerste nummer van de derde jaargang zal onze gildeperiodiek 'De Klok' voorzien zijn van een tweekleurenomslag. Daarnaast ligt het in de bedoeling een aantal middenbladen - met o.a. afbeeldingen van bijzondere glazen en pullen - in full-collor uit te voeren. Natuurlijk ook in 1996 tal van interessante nieuwtjes, nieuwe items en uiteraard weer regelmatig een duik in het rijke verleden van de brouwerij. Om de kwaliteit verder te kunnen verbeteren zal bovendien de redactie worden uitgebreid.

HET GILDE DE LUCHT IN ...

Tot de jaarlijkse algemene vergadering in mei 1996 houden we een **LEDENWERFAKTIE** met werkelijk schitterende prijzen. Het motto van de actie luidt: **DE LUCHT IN**.

De hoofdprijs - uiteraard voor degene die de meeste nieuwe leden weet te werven - is een onvergetelijk avontuur van 1 tot 1,5 uur boven het Twents/Achterhoekse landschap in de originele Grolsch-luchtballon. Als afsluiting van de luchtdoop krijgt de winnaar nog een stijlvol diploma en de originele Grolsch-luchtballon pin.

Omdat er naast de piloot plaats is voor twee passagiers, zal naast de winnaar nog een tweede Gildelid meemogen. Deze tweede passagier zal bij loting tijdens de algemene vergadering worden vastgesteld. Voorwaarde voor deelname aan de loting is dat men minstens drie nieuwe leden heeft aangemeld.

De overige prijzen zijn:

- 2e prijs Verrassing
- 3e prijs Emaillebord Bierkenners vragen Grolsch
- 4e prijs Grolsch truck met oplegger
- 5e prijs Export t-shirt + exportglazen
- 6e prijs Magnumfles Herfstbok + herfstbokglazen
- 7e prijs Magnumfles Wintervorst + wintervorstglazen
- 8e prijs Merckwaardighe Bierologie (1966)
- 9e prijs Setje Nederlandse Grolsch glazen
- 10e prijs Sloof

Een speciaal aanmeldingsformulier (om te kopiëren) is hieronder te vinden en indien gewenst te verkrijgen bij het secretariaat van de vereniging. Veel succes!

Ondergetekende, geeft zich hierbij als lid op van het

LEDENWERFAKTIE

DE LUCHT IN

S.v.p. aankruisen:

- ☐ Lidmaatschap vanaf 1 juli 1995 tot 1 januari 1997 (eenmalig f 37,50 - vanaf 1997 f 25,= per jaar)
- ☐ Lidmaatschap vanaf 1 januari 1996 (de kosten bedragen f 25,= per jaar)

Naam:
Voornaam:
Voorletters:
Adres:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
Geboortedatum:

Ondergetekende machtigt bij deze de penningmeester van het Grolsch Verzamelaars Gilde om lidmaatschapskosten van rekeningnummer af te schrijven.

Handtekening:

Opsturen naar:

Secr. Grolsch Verzamelaars Gilde
4 p.a. Molenaar 24
7141 PB Groenlo
Tel. 0544-463851

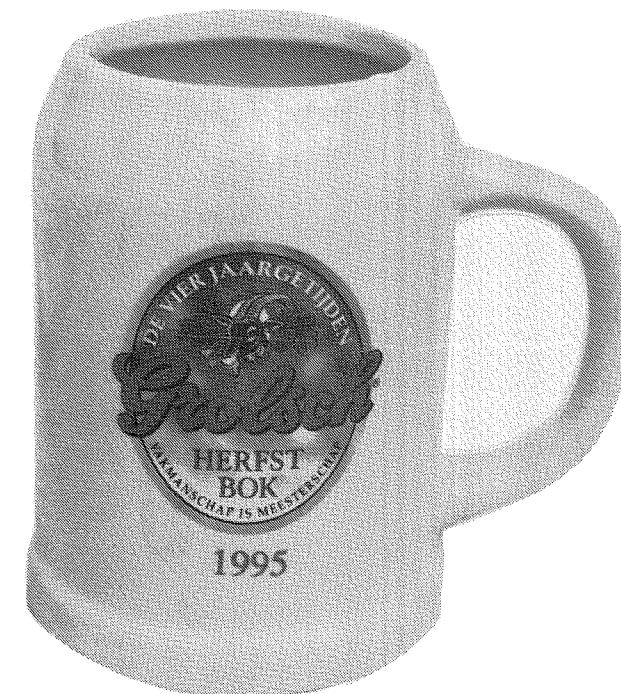
Bovenstaand lid wordt opgegeven door:

Naam:
Adres:
Woonplaats:
Telefoonnummer:

GLAZEN, BEKERS EN PUL

Sinds 1980 is het een traditie om aan het begin van het bokbierseizoen een Grolsch bokbierpul voor de horeca uit te brengen. Zo ook dit jaar! Hoewel er gefluisterd werd dat aan deze traditie een eind zou komen door de introductie van Herfstbok als één van de 4 Jaargetijden-bieren deelde de brouwerij ons mee dat men geen moment heeft overwogen om met de bokbiertraditie te breken. De **herfstbokpul** heeft dezelfde vorm als voorgaande jaren, het aardewerk is ietwat donkerder, terwijl de meerkleurenopdruk uiteraard afwijkt met die van vorige jaren. De meerkleurenopdruk is ook terug te vinden op de nieuwe **herfstbokglazen**(G), die dezelfde vorm hebben als de 'oude' bokbierglazen. Het eerste gelegenheids-herfstbokglas verscheen in Groenlo en wel met de tekst **Grolsch Herfstbok Festival 1995**.

Een nieuw model glas werd onlangs ontdekt in Twente. Onder verzamelaars wordt het glas 'het pijpje' genoemd en het zou slechts in een beperkte oplage zijn gemaakt. Het eerste **zomergoudglas** met opdruk verscheen tijdens de jaarlijkse Boeskooldagen in Oldenzaal. De opdruk laat een 'boeskooldragende' man zien met daaronder de tekst 'N BOESKOOL IS LÖS'. Volgens onze informatie zou boeschool een stampot van witte kool en aardappelen zijn. Volgens de roddelpers in de vorige eeuw (de volksmond dus) werd deze stampot veel in het 'hautaine' Oldenzaal gegeten en zo werd Oldenzaal door de inwoners van Twente vaak denigrerend 'Boeschoolstad' genoemd. In 1996 organiseert de **Haaksbergsche Schutterij** een groots Europees Schutters Treffen waaraan meer dan tweeëneenhalfduizend schutters zullen deelnemen. Grolsch sponsort dit kampioenschap en onlangs verscheen een speciaal gelegenheidsglas model **jonker** in meerkleurendruk. In Zeeland werd een aantal maanden geleden de **Port Zélande Run** gehouden. Deelnemers aan deze wedstrijd ontvingen als herinnering een **burgemeesterglas** met speciale opdruk. Tijdens een excursie in de Grolsche Bierbrouwerij ontvingen de mannelijke gasten als geschenk een **burgemeesterglas** met de opdruk 'Het Westerholt Excursie Grolsche Bierbrouwerij 1995'. Voor de dames was er een **jofferglas** met dezelfde opdruk. Tijdens onze beurs op zondag 5 november ontvangen alle bezoekers een Grolsch-glas model **schout** met daarop de afbeelding van een **Grolsch truck uit de jaren dertig**. De laatste twee gelegenheidsglazen zijn **zomergoudglazen** en **jofferglazen** met de opdruk '25 jaar Daan en Martha 23 oktober 1970 - 1995'. Tenslotte aandacht voor een tweetal plastic bekertjes met een inhoud van 0,2 liter. De eerste is bedrukt met de tekst 'Maaspop '95', terwijl op de andere doorzichtige beker 'Halfway Amsterdam' staat.

GLAZENCATALOGUS

De glazencatalogus met een overzicht van de in Nederland uitgebrachte Grolsch glazen kan tijdens de Gildebeurs van 5 november worden afgehaald. Leden die de beurs niet kunnen bezoeken ontvangen de catalogus eind november via de post. Naast de omschrijvingen zijn een aantal foto's/afbeeldingen opgenomen van veel voorkomende modellen. Afbeeldingen van bijzondere modellen zullen - zo mogelijk in kleur - in de loop van 1996 verschijnen en wel in gildeperiodiek 'De Klok'.

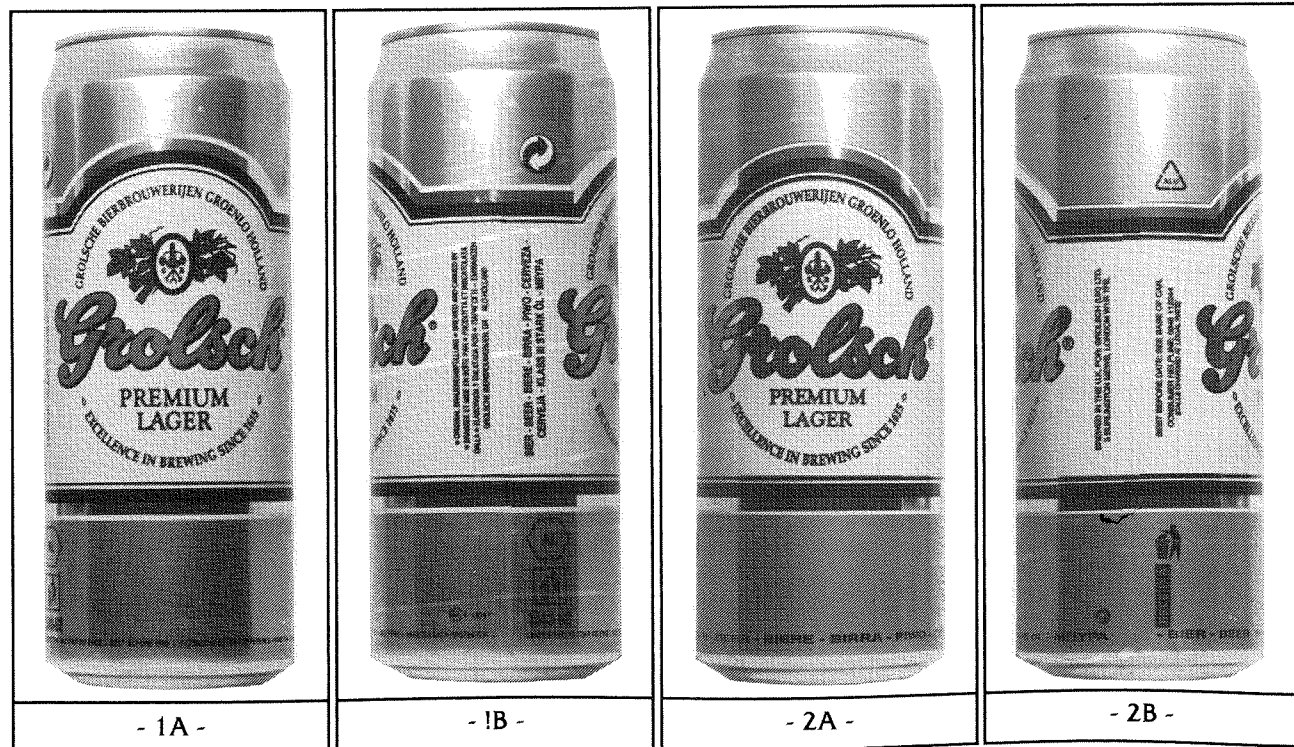
BLIK OP GROLSCH BLIK

Na in de vorige 'De Klok' een paar 500 ml. blikken voor de export te hebben voorgesteld, kan ik dit keer zelfs twee geheel nieuwe halve liters blikken onder jullie aandacht brengen.

Het eerste blik is het nieuwe export Grolsch Premium Lager blik. Veel is er in vergelijking met zijn voorganger eigenlijk niet gewijzigd op de nieuwe blikfabrikant na: Cernaud Metalbox 1 met achter het logo van deze fabriek de vermelding van het (code)getal 0041.

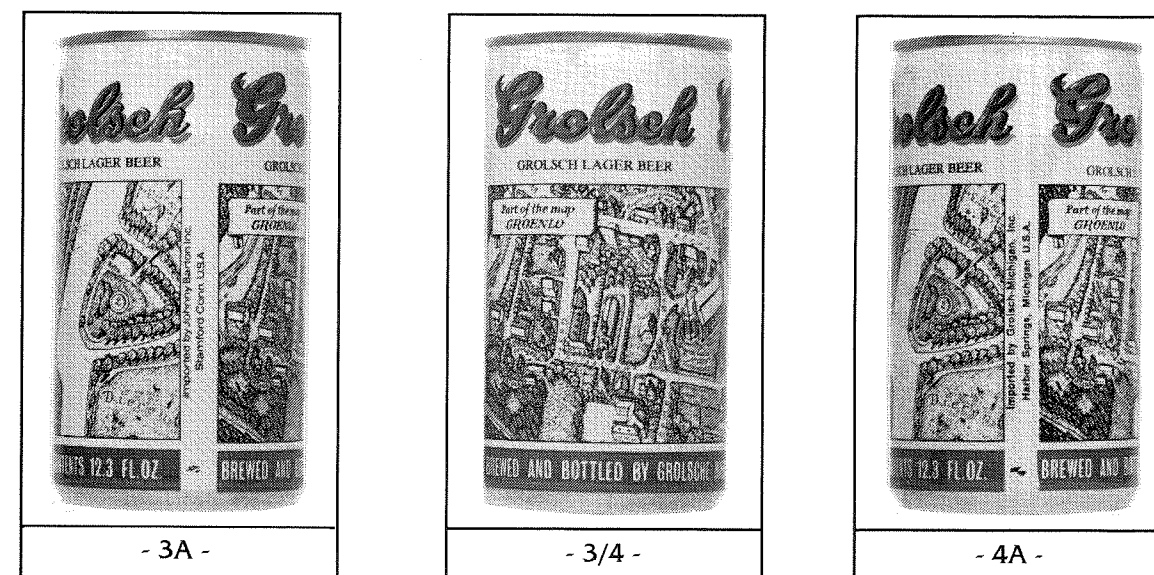
Met het tweede blik brengen we jullie alweer een primeur: het eerste blik dat in Engeland gebrouwen en afgevuld is. Op de zijkant is te lezen: 'Brewed in the U.K. for: Grolsch (UK) Ltd., 3 Burlington Mews, London W1R 7FE. Ook leuk is om te melden dat op de zijkant het telefoonnummer van een zogenaamde 'Consumer helpline: 0345 112244' vermeld staat en '(calls charged at local rate)'. Verder staat aan de onderzijde van dit blik het woord bier in wel negen talen vermeld: bier-beer-biere-birra-piwo-cerveza-cerveja-klass III stark öl - mňypa.

Merk-produkt Blikfabrikant	Kleuren	Inhoud	Bliktype	Kenmerken
1.Grolsch Premium Lager CM1 0041	2xzt,wt,2xgn,rd,zt	500	Asn	KUaIG
		Grolsche Bierbrouwerijen Groenlo		
2.Grolsch Premium Lager CCE	2xzt,wt,2xgn,rd,zt	500	Asn	KRU
		Grolsch (UK) Ltd.		

Dan wil ik zo langzamerhand beginnen met het voorstellen van de diverse landkaartenseries. Om te beginnen de twee exemplaren Grolsch Lager Beer bestemd voor de Amerikaanse markt met de afbeelding van 'Part of the map Groenlo'. Het verschil tussen de twee blikken zit in de vermelding van twee verschillende importeurs en het feit dat ze door een andere blikfabrikant gemaakt zijn (zie de foto's van de zijkant).

Merk-produkt Blikfabrikant	Kleuren	Brouwerij	Inhoud	Bliktype
3.Grolsch Lager Beer Kaiser	wt,zt,2xgn,rd	Grolsche Bierbrouwerij B.V. Enschede	12.3 fl.oz.	A
4.Grolsch Lager Beer Gerro Kaiser	wt,zt,2xgn,rd	Grolsche Bierbrouwerij B.V. Enschede	12.3 fl.oz.	A

Voor het verder voorstellen van de andere series doet zich het probleem voor dat ik zelf deze (helaas) niet allemaal compleet in mijn bezit heb. Ik wil bij deze dan ook een oproep plaatsen aan alle Gildeleden mij bekend te maken welke blikken zij bezitten, zodat ze na inventarisatie compleet in de komende nummers van 'De Klok' afgebeeld kunnen worden. Wellicht zijn op de ruilbeurs van 5 november as., waarop ik uiteraard aanwezig zal zijn, met een aantal leden afspraken te maken om tot het eventueel fotograferen van de nodige blikken te komen. Zover mij bekend gaat het om de volgende in aluminium uitgevoerde vier series:

- Grolsch Pilsner cat. I inhoud 330 ml
- Grolsch Pilsner inhoud 330 ml
- Grolsch Pilsner inhoud 340 ml
- Grolsch Pilsner inhoud 350 ml

allen met afbeeldingen van de plaatsen: Doornenburg, Groningen, Nekkermol, Utrecht, Westkapelle en Zwolle.

Ook zijn er nog 'losse' exemplaren bekend met als opschrift Birra Normale/Biere de Luxe of Lager en één met Hebreeuwse tekst.

Gaarne reacties aan: Rob Kooij
Kafmolenweide 50
3437 XS NIEUWEGEIN
tel. 03402-51935/030-6051935

ETIKETTEN OUD EN NIEUW

Deze keer natuurlijk aandacht voor de nieuwe herfstbuketiketten en verder een mix van oude en nieuwe exportetiketten. Heel bijzonder vinden we het etiket LION BRAND. Dit etiket werd volgens de ons verstrekte informatie geplakt op de flessen met Grolsch bier die waren bedoeld voor de Nederlandse militairen in Nederlands Oost-Indië (Indonesië).

GROLSCH PULLEN

Deze keer een overzicht van de verschenen bokbierpullen tot 1995. Bovendien een foto van de in de vorige periodiek besproken Grolsche Bieren pul met een inhoud van 0,3 liter. Is er iemand die weet wanneer en aan wie deze pullen destijds zijn uitgereikt? Daarnaast een afbeelding van een geglazuurde pul die in de jaren zestig (?) door de brouwerij aan

OVERZICHT BOKBIERPULLEN:		
?(voor 1980)	twee bokken + glas géén jaaraanduiding	afbeelding tegenover oor
1980	twee bokken + glas	afbeelding naast oor
1981	twee bokken + glas	afbeelding naast oor
1982	etiketvorm met één bok	afbeelding naast oor
1983	etiketvorm met één bok	afbeelding naast oor
1984	goudgele bok	afbeelding naast oor
1985	goudgele bok	afbeelding naast oor
1986	goudgele bok	afbeelding naast oor
1987	bok in logo Grolsch	afbeelding naast oor
1988	bok in logo Grolsch	afbeelding naast oor
1989	bok in logo Grolsch	afbeelding tegenover oor
1990	bok in logo Grolsch	afbeelding naast oor
1991	bok in logo Grolsch	afbeelding naast oor
1992	bok in logo Grolsch	afbeelding naast oor
1993	kleine bok / Grolsch in rood	afbeelding naast oor
1994	kleine bok / Grolsch in rood	afbeelding naast oor
?	zonder jaaraanduiding afbeelding groter dan pul 1993 en 1994	afbeelding naast oor

relaties werd verstrekt. Van deze pul zijn ons vier verschillende exemplaren bekend: een kleine en een grote groene én een klein en een groot geel-bruin exemplaar. Op de grote pullen staat een werkende vrouw afgebeeld, terwijl op de kleine pullen Peter Cuyper toezicht houdt bij het brouwen van het Groenlose gerstenat. De foto in deze periodiek is van de grote groene pul. Tenslotte een exportpul Grolsch Holland Beer 'The Grolsch Sales Seminar May 1987'.

BIERKENNERS VRAGEN ...

R. Jagt uit Enschede bezit sinds een jaar een Delfts Blauw - wandbordje. Navraag bij de brouwerij over de ouderdom van het wandbordje leverde niets op; ook kon men hem op de brouwerij niet vertellen aan wie en waarom dergelijke wandborden destijds werden verstrekt. Wie helpt? Het wandbordje is ongeveer 20 cm. lang en ongeveer 14 cm. hoog. Op de achterkant staat: Schoonhoven Holland. De kopie die we van het wandbordje ontvingen hebben we hiernaast afgedrukt. Het adres van R. Jagt is: W. de Clercqstraat 107 7545 VC in Enschede.

(Naschrift redactie: op bovenstaande vragen weten ook wij het antwoord niet. Volgens ons zijn er echter minimaal twee verschillende uitvoeringen van deze 'Bierkenners vragen' - wandbordjes verschenen. Stuur eventuele reacties voorzien van een kopie of foto dus ook naar het redactieadres/secretariaat van de vereniging)

DE OOGST VAN

In de rubriek 'De oogst van' besteden we telkens aandacht aan nieuwe artikelen die door de Grolsche Bierbrouwerij zijn uitgebracht. Daarnaast vermelden we eventuele interessante nieuwtjes. Deze keer een overzicht tot oktober 1995.

Staat achter een artikel (G) dan is dit artikel verkrijgbaar in de Grolsch-shops in Enschede en Groenlo. Ontbreekt deze (G)-aanduiding dan heeft een bezoek om in het bezit te komen van het genoemde artikel aan de Grolsch-shops geen zin.

Grolsch Open verrassend

Het Grolsch Open, de Internationale Tenniskampioenschappen van Nederland, werd dit jaar voor de eerste maal gehouden in Amsterdam en mag in vele opzichten verrassend worden genoemd. Allereerst de finalisten: Marcelo Rios en Jan Siemerink. De finalisten speelden hun wedstrijd bij een temperatuur van 38 graden Celsius en Jan Siemerink - de eerste finalist van de Open Nederlandse Tenniskampioenschappen - trok daarbij helaas aan het kortste eind omdat volgens hem 'de pijp leeg was'. Als pleister op de wonde mocht hij echter een kleine 70.000 gulden

incasseren en een koperen Grolsch beugel. Winnaar Marcelo Rios verdiende uiteraard een aantal dollars meer en kwam bovendien in het bezit van de Grolsch Open trofee: een zilveren beugel ter waarde van 12.000 gulden.

Tijdens één van de wedstrijden was Jan Siemerink al op de gravelbaan te bewonderen met **een exclusieve Grolsch Open - Cap**. Ook op de tribunes waren vele toeschouwers te zien met deze cap die voor de nodige bescherming tegen de brandende zon zorgde. Een enkeling was voorzien van een **meerkleurige Grolsch hoofdparaplu**.

Spelers en toeschouwers die de Grolsch trofee - in een aanmerkelijk kleinere uitvoering als de uiteindelijke finalisten - in hun prijzenkast/vitrine wilden hebben, konden tegen betaling van vijftig gulden in het bezit komen van **een mini-Grolsch Open trofee** uitgevoerd

in aluminium. Voor de liefhebber / verzamelaar waren er nog een aantal andere eenmalige toernooiaanbiedingen. Zo kon men **een Grolsch Open 1995 horloge** aanschaffen of **Grolsch Open burgemeesterglazen**, een **Grolsch Open t-shirt** en **een internationale Grolsch Open telefoonkaart** ter waarde van 10 dollar. Gezien het haast tropische weer was de **plastic Grolsch Open drinkbeker** bovendien een gewild item. Tenslotte was er voor de echte liefhebber een originele **Grolsch Open zeefdruk** te koop voor f 500,=.

Al deze artikelen werden uitsluitend tijdens het toernooi verkocht en zijn ook nu niet verkrijgbaar bij de brouwerij.

Verzamelalbum van druppelvangers

Tijdens de nationale verzamelaarsdag van de bier- en verzamelaarsvereniging BAV te Neer verscheen een verzamelalbum van druppelvangers van Nederlandse brouwerijen. De samenstellers Aad van de Hoeven en Jan van Wanrooy hebben kans gezien om zo'n 200 Nederlandse druppelvangers op ware grootte af te beelden, waarbij tevens de kleur van de betreffende druppelvanger is aangegeven. Uiteraard zijn de druppelvangers die de Grolsche Bierbrouwerij in de loop der jaren heeft uitgebracht opgenomen en volgens ons is het overzicht compleet. Jammer dat het logo van de Grolsche Bierbrouwerij niet juist is afgebeeld. De catalogus wordt als losbladig systeem verkocht tegen een alleszins redelijke prijs (f 17,50 incl. verzamelband). Voor meer informatie: Bier- en Verzamelaarsvereniging BAV, Postbus 311, 2350 AH Leiderdorp.

Grolsch-Club Zwitserland

Dat Grolsch ook steeds populairder wordt in het buitenland wisten we natuurlijk al lang. Dit geldt ook voor Zwitserland en wel met name voor een groep vrienden die elkaar regelmatig treffen in de Klösterli Pub. De liefde voor Grolsch leidde zelfs tot de oprichting van een 'Grolsch Club'. Naast het houden van gezellige Grolsch avonden in de Klösterli Pub bracht men inmiddels een bezoek aan de Grolsche Bierbrouwerij. Dat men daarbij gehuld was in een bijzonder Grolsch-Club sweatshirt zal niemand verbazen.

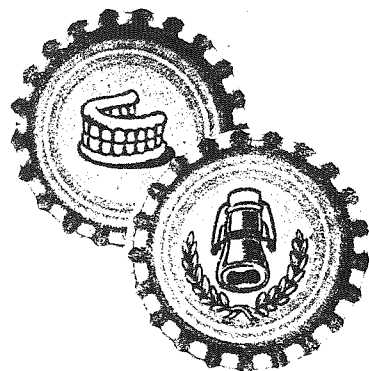
De Grolsch manier om een pijpje te openen

De gecombineerde aktie waarbij men gratis de **Grolsch beugelopener** ontvangt en tevens kan meedoen aan de **doppen-wedstrijd** loopt nog tot 31 oktober.

Om in aanmerking te komen voor de grote geldprijzen, een van de tien weekends in Gran Dorado of één van de andere 250 prijzen moet met drie doppen met de afbeelding van de beugelopener opsturen. Uiteraard niet vergeten de volgende slagzin af te maken: **Voortaan open ik**

nooit meer een pijpje Grolsch met

(bijv.: de bumper van de old-timer van de bureu, een flipper, het slot van je brandkastje, de navel van een buikdanseres, de neef van Marco van Basten).

Op een ... presenteerblaadje

Tijdens de zomermaanden kreeg men bij aankoop van 16 blikken à 33 cl. een gratis **metalen dienblad**.

Als extraatje kwam men zo bovendien in het bezit van een **premium pilsner reuzevilt**.

Skûtsjesilen

Nog even aandacht voor het jaarlijkse Skûtsjesilen. De S.K.S. (de Sintrale Kommisje Skûtsjesilen) bestond dit jaar 50 jaar en vierde dit met tal van jubileumactiviteiten. Hoogtepunt waren uiteraard de zeilwedstrijden in de skûtsjes, waarvan de meeste gebouwd zijn in de periode 1910-1920 en dus behoorlijk op leeftijd. De lengte van de schepen varieert van 17 tot 20 meter en het gewicht loopt uiteen van 30 tot 50 ton. Vroeger werden de skûtsjes gebruikt als vrachtschepen en het is geen toeval dat een groot deel van de schippers nog altijd hun brood verdient als beroepsschipper. Ieder jaar komen tienduizenden toeschouwers op de wedstrijden af. Winnaar van de jubileumwedstrijd werd Douwe Visser uit Sneek. Vanaf 1993 is Grolsch een van de sponsors van het Skûtsjesilen. In de winkels ontving men dit jaar een speciaal burgemeesterglas voorzien van een prachtig logo.

In 1993 en 1994 bracht Grolsch reeds een serie van 14 glazen uit met daarop de verschillende deelnemende skûtsjes. En tot onze verbazing zagen we onlangs een 15e exemplaar met de afbeelding van een Enschedees skûtsje. Een foutje, een geintje, een wonder? Was het glas van een Friese schipper die aan lager wal was geraakt? Nee, want dan zou het bedrukken van zo'n glas te duur voor hem zijn. Of misschien van een Fries die een scheve schaats had gereden? Nee, want dat doen Friezen niet! We hadden ook niets van hevige stortregens in Friesland gehoord waardoor de Friese meren sinds kort tot het Twentekanaal zouden kunnen reiken. De oplossing is echter simpel.

Het vijftiende skûtsje is het best bewaarde geheim van Friesland. En dat geheim mag uiteraard niemand weten. Mocht je het glas echter toch ergens zien dan zie je het dus niet. Want een geheim is pas een geheim als het een Fries geheim is. En dat willen we zo houden.

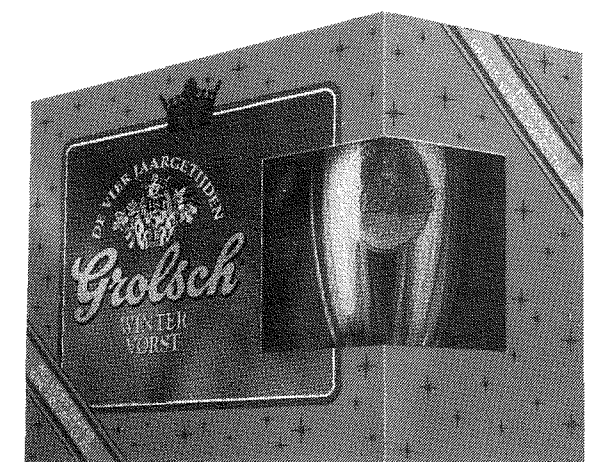
Grolsch Wintervorst

Vanaf 4 december is het tijd voor het bier van de winter, Grolsch Wintervorst. Dit bovengistende bier met 7,5% alcohol is een warm en kruidig bier, vol en zacht van smaak. Het bier heeft een rijke, donkere kleur. Geheel in de sfeer van de feestmaand december zal een **geschenkkofer** worden uitgebracht met daarin 6 flesjes Grolsch Wintervorst

en als extraatje het **originele Grolsch Wintervorstglas**.

Naast speciale Wintervorst biervilt en druppelvangers zal bovendien **een magnumfles met champagnekurk** verschijnen. Hierdoor wordt het voor het eerst mogelijk het nieuwe jaar in te luiden met

**Grolsch Wintervorst,
de champagne onder de bieren.**

Merckwaerdighe Bierologie - 2

38. EEN OPENBARE VERKOPING IN DE ZEVENTIENDE EEUW

Bij de inzate van een openbare verkoping schreef men in op briefjes die onder een schotel werden geschoven. De inzetters deden hun bod in daalders van 30 stuivers. De hoogste inzetter werd beloond met een ducaton (drie gulden en drie stuivers), een soort van strijkgeld. Nadat de hoogste inzet van onder het bord vandaan was gekomen, werd de waarde van een daalder verhoogd tot 32 stuivers en een oortje. De ene extra stuiver was voor de onkosten, de andere voor degene die meer dan de inzet zou bieden en het oortje (een kwart stuiver) voor de armen. Voor de brouwers was het van belang dat de koop werd bezegeld met de "wijncoop" in natura, die echter niet uit wijn maar uit bier bestond, 25 of 50 liter.

De kosten van de koopacte (het schrijfgeld) bedroegen een rijksdaalder. Er kon worden betaald in drie termijnen, maar dan moest de koper twee borgen hebben, voor het geval dat hij niet op tijd zou betalen. Hij mocht geen korting op de koopsom toepassen. De koopkosten, waaronder de wijncoop, waren voor zijn rekening. De vijftigste penning was voor rekening van de verkoper, die een uur tijd kreeg om te beslissen of hij zou gunnen.

39. KINDERBESCHERMING ANNO 1699

Voordat Lambert Hackenbroeck, zwager van Harmen Kuyper (de brouwer van Grolsch tot 1701) op 28 december 1699 opnieuw kon trouwen, moesten de rechten van zijn minderjarige dochter, uit zijn derde huwelijk, Geertruit Theodora, veilig worden gesteld. Dit gebeurde op 26 december 1699, twee dagen voor zijn vierde huwelijk (binnen 8 jaar na zijn eerste). Het 'onmündig dochterken' krijgt om te beginnen twee stukken bouwland en een tuin. Bij haar meerderjarigheid of haar eerder huwelijk zal ze bovendien honderd carolus guldens ontvangen en een bed met toebehoren. Tenslotte verwierf zij het linnen en wollen lijfgoed van haar moeder zaliger en ook zou de gehele erfenis van een tante haar deel worden. Het was wel bezwaarlijk dat de goederen, waaruit de erfenis bestond, in 's Gravenhage lagen.

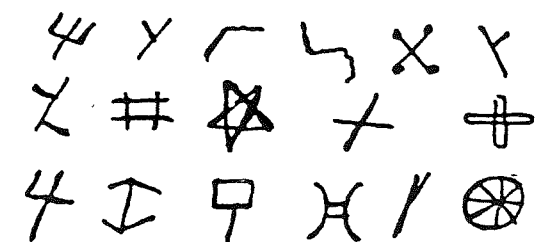
40. VADER, LAAT UW DOCHTER LEREN

In de acte van boedelscheiding tussen Lammert Hackenbroeck, vader, en Geertruit Theodora, minderjarig kind, dd. 26 december 1699, wordt uitdrukkelijk bepaald dat de vader, zonder daarvoor enige vergoeding te krijgen, zijn "onmündig dochterken" behoorlijk zou opvoeden. Hij moest haar in kost en kleding onderhouden en "Schrijven ende leesen neffens andere behoorlijke oefeninghe laten leeren". De ooms van Geertruit Theodora waren tot voogd benoemd en op 9 juli 1721 bedankt het inmiddels meerderjarig geworden nichtje haar ooms voor hun goede zorgen en de prompte afdracht van wat haar toekwam, waarbij zij - bijzonder zakelijk voor een vrouw - aantekende dat zij van Oom Lambert Nijfelt nog te goed heeft vijftig daalders van het "Haegse erfgoed". We kunnen er om lachen in 1969, maar welke tragedie is anno 1699 aan deze transactie voorafgegaan?

41. LANG NIET IEDEREEN KON SCHRIJVEN

Een huwelijkscontract van 12 maart 1699 - voor de geschiedenis van de Grolsche Bierbrouwerij slechts van zijdelings belang - is alleen interessant om de huismerken waarmee het werd bekrachtigd. Men kende toen nog het verschil tussen 'onderschreven' en 'ondertekend'. Konden de contractanten of de getuigen niet schrijven, maar wel een pen vasthouden, dan stond er "zien of her zelfs getrokken mark".

42. GEBREKKIGE PENVOERING

Anderen konden zelfs geen pen vasthouden en dan werden ze daarbij geholpen of de pen werd aan hun vinger gebonden.

Dan stond er onder in de acte: "met aanhouden der penne eigenhandig getrokken" of "met anbindinge der penne getrokken".

43. HET GEHEIM VAN DE ZAKELIJKE WEDUWE

Harmen Kuyper overleefde zijn vader Peter ongeveer 17 jaar. Hij overleed omstreeks 1701 en het brouwersbedrijf werd voortgezet door zijn weduwe Maria Hackenbroeck. Ook zij was goed voor haar familieleden, doch ging daarbij niet verder dan de belangen van de brouwerij toelieten. Het geheim van haar succes in zaken was het voeren van een goede boekhouding. Het eerste boek - een soort memoriaal - werd eigenhandig door haar bijgehouden. Zij noteerde daarin alles wat op crediet geleverd werd. Behalve bier verkocht ze ook biergist en jenever. Een groot deel van de verkochte dranken werd in haar eigen herberg "de Clock" geconsumeerd. Ook dan rekende zij niet per consumptie, maar per vat of gedeelte daarvan.

44. OPSCHRIJVEN VOOR VROUW EEVERS OF DE VERBETERDE KERFSTOK

Het dagboek van Maria Hackenbroeck kwam in de plaats van de eerder gebruikte kerfstok, een lat waarin schulden van afnemers met kerven werden aangegeven. De kerfstokschulden die nog bestonden op de dag dat zij haar boek ging bijhouden, werden daarin overgebracht. De betalingen geschieden lang niet altijd in contanten. Er werd ook veel in natura betaald, zowel in goederen als in diensten. Een paar voorbeelden? Een kar turf, waarde 10 stuivers; 3 schepel gerst, waarde 2 guldens, 15 stuivers, 8 penningen; haver; boekweit; rogge; 2 pond hop, waarde 10 penningen; spurriezaad; lijnzaad; appelen; een dag mest rijden; helpen dorsen; reparatie aan de put; het verzolen van een paar mannenschoenen. Het Grolsch kostte in die tijd 7 gulden per ton, dat is ongeveer 7 cent per liter.

Grolsch

HUMULUS LUPULUS

Eén van de grondstoffen die bij het brouwproces wordt gebruikt is hop. De bitterheid van het bier is afkomstig van deze hop. Hop wordt toegevoegd tijdens het brouwen.

Hoe ontstaat deze hop?

Hop (*Humulus lupulus*) is een gecultiveerde plant behorend tot de netelgewassen. Hij heeft een mannelijke of een vrouwelijke bloeiwijze. Alleen de vrouwelijke vormt de zogenaamde 'hop-bellen' waarin gele korrels zitten. Deze lupinekorrels veroorzaken de bittere smaak in het bier. De hop wordt geplant als wortelstok in een omgeving die aan verschillende eisen moet voldoen.

1. De grond moet zo van structuur zijn dat de wortels bij de groei tot 2 meter diep kunnen doordringen. Ook is de voeding van de grond een hele belangrijke factor.

2. Koele, neerslagrijke zomers geven betere oogsten dan hete en droge zomers.

3. De hoeveelheid licht speelt een belangrijke rol. Bij aanplant wordt tussen de rijen voldoende ruimte gelaten zodat het licht ook bij de grote hoogte waarbij hop groeit voldoende kan instralen.

Ook tijdens de groei wordt d.m.v. onderhoud daarvoor gezorgd.

5. De hoptuinen (velden) liggen vaak op windarme plaatsen. Te sterke wind kan aan een hopplant

veel beschadigen en dat gaat ten koste van de oogst. Bij het planten worden alleen wortelstokken gebruikt die de vrouwelijke bloeiwijze hebben. Uit een wortel groeien meerdere loten, die van klimharen zijn voorzien. Hiermee kunnen zij zich bij de groei vastmaken aan het geleidingsmateriaal. Dit materiaal wordt op een hoogte van soms wel zeven meter aangebracht.

Deze klimplant staat garant voor de karakteristieke smaak van Grolsch Premium Pilsner. Reden te meer om alleen genoegen te nemen met absolute topkwaliteit hop.

INGREDIËNTEN: WATER, GERSTEMOUT EN HOP.

De lengte van de hopplant kan meerdere keren deze hoogte worden.

Midden juni, wanneer de hop de helft van de geleidingshoogte bereikt heeft, begint hij zijtakken te vormen. De hoeveelheid zijtakken is belangrijk voor de grootte van de uiteindelijke opbrengst aan hopbellen. Eind juni, begin juli zal de hop bij het bereiken van de maximale hoogte gaan

bloeien. Deze bloeitijd duurt 15 tot 30 dagen. De hopbellen zullen nu geleidelijk gaan ontstaan.

De hopbel is oogstrijp als de lupine-korrels goudgeel zijn en de dekbladeren onder aan de bel een paarse verkleuring hebben. In augustus vindt dan het oogsten plaats d.m.v. plukmachines. Deze trekken de plant uit elkaar en scheiden de hopbellen van de rest.

Slechts 30-35% van de totale plant zijn hopbellen.

Vroeger werden in Duitsland voor het plukken maar liefst zeventig duizend plukkers ingezet.

Op 1 ha. staan ongeveer 4500 hopstokken.

Na droging en reiniging worden de hopbellen verpakt in balen van 100 kg, waarna ze worden opgeslagen op plaatsen die koel en donker zijn om de kwaliteit maximaal te handhaven.

De brouwerijen kopen bij de hopleveranciers verschillende soorten hop, zowel in pelletvorm (harde cylindervormige korrels) als in extractvorm.

Hiervan wordt naar gelang het soort bier dat gebrouwen wordt een bepaalde hoeveelheid in de kookketel gedaan.

Door het kookproces zal een gedeelte van de hop oplossen.

De bitterheid die hieruit ontstaat zal bepalend zijn voor de uiteindelijke bittere smaak in het eindproduct.

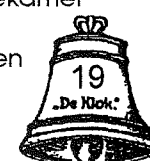
Toevoeging van hop heeft niet in staat was zo Amerika, maar ook Engeland daarnaast het effect dat hygiënisch te werken als nu. en Tjechië zijn zeer bepaalde micro-organismen niet tot groei komen omdat Tot slot: de verschillende ze gevoelig zijn voor hop. Dit hopsoorten die Grolsch (Bron: Wat steekt er achter was vroeger van groot gebruikt komen voor- vakmanschap -P.Schnellen-belang, omdat men toen namelijk uit Duitsland en Grolsch Kroniek juli 1987)

HERFSTBOKFESTIVAL GROENLO

Vrijdag 6 oktober werd voor de derde maal het Groenlose Herfstbokfestival gehouden. In tegenstelling tot voorgaande jaren was gekozen voor de vrijdagavond i.p.v. de maandagavond. Mede hierdoor was de belangstelling aanmerkelijk groter dan voorgaande jaren. Het festival begon met een informeel samenzijn in het brouwershuis waar - naast de jaarlijks uit zijn graf herrezen Peter Cuyper - o.a. de heer A. de Groen, burgemeester Van Zon, studenten van de Grolsch Academie, plaatselijke horeca-ondernemers en een vertegenwoordiging van het Grolsch Verzamelaars Gilde aanwezig waren. De Peter Cuyper band zorgde uiteraard voor de muzikale omlijsting en hun versie van het alom bekende 'Busje komt zo...' leidde spontaan tot de gedachte 'Bokje komt zo...'. Na een kort welkomswoord door de heer Müller - hoofd seizoenbieren - duurde het niet lang voordat burgemeester Van Zon plechtig een magnumfles Grolsch Herfstbok - de champagne onder de bokbieren - opende, om vervolgens te bekennen dat bij haar het Grolsch Herfstbok ook dit jaar weer zeer in de smaak viel. Rond tien uur trok het gezelschap richting markt, waar een feestende massa al enige tijd door maar liefst zes verschillende dwelorkesten werd vermaakt. Na een historisch verantwoorde toespraak van Peter Cuyper opende de burgemeester met een welgemikt kanonsschot het herfstbokfestival. Dit leidde tot de nodige hilariteit, want een twintigtal bezoekers viel spontaan neer. Toen de kruitdampen eenmaal waren opgetrokken krabbelden ze echter snel weer op, om zich vervolgens te spoeden naar de verschillende horecagelegenheden. Onder de vele bezoekers ontdekten we uiteraard vele Gildeleden op jacht naar de vijf stempels, die recht gaven op een exclusief

Herfstbokglas. Ook de speciale gelegenheden-vilten werden daarbij niet over het hoofd gezien. De neutrale bezoeker kon hierdoor nog eens extra genieten en wel van het jachtinstinct van de verzamelaar. Nog tot in de kleine uurtjes was Groenlo het München van Nederland en brouwermeester Peter Cuyper kon zich dan ook met een voldaan gevoel in zijn gildekamer terugtrekken. Zou hij ook een glas hebben bemachtigd?

DE PAARDEN VAN GROLSCH IN VROEGER TIJDEN

Wanneer men mij vraagt of ik nog iets kan schrijven over de paarden vroeger, dan maakt men het mij niet gemakkelijk. Ik moet dan wel een hele tijd in gedachten teruggaan.

Het was in het jaar 1924 toen ik aan de brouwerij kwam, doch vóór die tijd had ik de paarden op straat al voor de bierwagens gezien. Het was toen een normaal straatbeeld. Al het grotere vervoer ging per paard en wagen. De dokters reden bij grotere afstand per koets naar de patiënt. de kleinhandel maakte nog gebruik van hondekarren.

Ik herinner mij nog, dat er toen vier paarden op stal stonden. De stal was ingericht voor stalling van dacht ik acht paarden, vier aan elke kant. Bovendien was er nog een ziekenstal. Zeer waarschijnlijk waren er oorspronkelijk een paar paarden meer geweest, want intussen hadden twee auto's al hun intrede gedaan. De paarden werden in de eerste plaats gebruikt voor het vervoer in de stad (Enschede), inclusief het laden en lossen van de wagons, dat meestal des maandags plaats vond, daar de wagons dan nog dezelfde week weer terug konden zijn.

In die tijd had men wagens waar de vaten in het langs in lagen, twee rijen naast elkaar en eventueel nog een derde rij daar weer boven op. Men moest rekening houden met wat een paard kon trekken. Flessebier werd met een speciale flessewagen vervoerd.

Veel caféhouders taptten in die dagen zelf hun flessebier nog van het vat af. Een speciale aftapslang was

daarvoor aan de brouwerij verkrijgbaar.

Elke dag had zijn vaste ritten, ook buiten de stad. Met paard en wagen ging men eerst naar Enschede, dan naar Hengelo, Oldenzaal, de Lutte en Losser. Ootmarsum was intussen voor de paarden afgevallen. Nu moet men zich die ritten niet te licht voorstellen. De wegen waren in die tijd niet als tegenwoordig en voerlui (koetsiers genoemd) zaten bij weer en ontij onbeschermt op de bok.

Vaak kwam het voor dat een wagen 's avonds niet op tijd terug was. Dan kon men aannemen, dat die ergens op een buitenweg was weggezaakt en met hulp weer in het goede spoor had moeten worden gebracht. Het was voor men en paard zwaar werk. We leefden nog in het tijdperk van de houten fusten. Een vat van ongeveer 50 liter woog leeg ca. 25 kg en vol dus al gauw 75 kg. Die moesten dan bij de cafés in de kelder worden gebracht en de lege vaten weer meegenomen worden.

Bij thuiskomst was de haver dus wel verdiend.

Het waren sterke paarden en de haverkist werd geregeld bijgevuld. Ook was er steeds prima hooi aanwezig. De dieren zagen er altijd goed gevoed uit. Balen turfstrooisel zorgden voor een goede ondergrond. In gedachten zie ik de smidsjongen nog met een paard wegtrekken om dat te beslaan. Tegen de winter kregen de paarden winterbeslag onder. Het verschil met zomerbeslag was, dat men bij sneeuw en gladheid de paarden op 'scherp' kon zetten. Er werden dan ijsnagels in de hoefijzers geslagen, stompe zowel als scherpe, zodat het paard vast op de benen stond en met het aanzetten niet weegleed.

Had de brouwerij in het algemeen gezonde, sterke paarden, in de oorlog werd dat anders. Bij elke paardenvordering raakten wij een goed paard kwijt en kregen dan een toewijzing voor een ander. Dat ging net zolang tot alleen nog kneusjes overbleven.

Ook was het moeilijk om aan goed voer te komen en onze eigen bostel was voor de paarden niet geschikt. In die tijd gingen de paarden in het weekeinde naar de weide om in elk geval zo nog wat bijvoeding te krijgen.

Toch is het vervoer per paard en wagen na de bevrijding nog een hele tijd doorgegaan. Vrachtauto's waren alleen op schaarse toewijzing verkrijgbaar en dan betrof het ook nog alleen dumpauto's. De paarden waren dus nog altijd onmisbaar.

H.J.H. Geerdink
(Grolsch Kroniek - juli 1988)

Echter aan het gebruik van paarden zaten wel nadelen. De veearts moest er nog wel eens aan te pas komen als er een kreupel was of koliek had.

Bovendien moesten ze ook in de weekeinden hun verzorging hebben en om de beurt had dan één der voerlui 'Jour' zoals dat werk werd genoemd. Bij het wekelijks uitbetalen van de lonen moesten wij altijd weten wie die week 'jour' gehad had. Met de verzorging in die week-einden werd het moeilijker, de jongeren wilden dat niet

meer zo graag en toen de laatste oud-gediende heen ging was het ook met de paarden gedaan.

Bovendien waren er ook geregeld klachten van de politie binnengekomen dat er bij een caféhouder een paard dwars over het trottoir had gestaan zodat de mensen niet meer verder hadden gedurfd. Zo kwam dus een einde aan het paardentijdperk.

Voor rekenaars moge ik hier echter nog aan toevoegen, dat per hl. verkoopbier de kosten per paardentractie altijd het voordeligst waren.

GROLSCH HERFSTBOK, HÉT BIER VAN DE HERFST.

DE VIER JAARGETIJDEN
Grolsch
HERFSTBOK

GROLSCH GEEFT ELK JAARGETIJDZIJN EIGEN BIER.

In de vorige periodiek plaatsten we 19 nieuwe Grolsch viltjes. Ook deze keer mag de 'viltjesoogst' er zijn. Het opvallendste viltje is uiteraard het premium pilsner reuzevilt met een doorsnede van 30 centimeter. Deze reuzevilt was de afgelopen maanden te vinden in het dienblad dat gratis werd verstrekt in het kader van de actie 'Op een presenteerblaadje'. Daarnaast het nieuwe herfstbokviltje en als opwarmertje voor de wintermaanden het nog uit te brengen wintervorstviltje. De afgelopen maanden verschenen er weer een aantal gelegenheidsviltjes w.o. zeker drie privédrukken en wel t.g.v. een geboorte, een 25-jarig huwelijk en een jubileum bij een klootschietvereniging.

9522 VK: GROLSCH PREMIUM PILSNER VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
AK: BLANCO
(REUZEVILT MET EEN DOORSNEDE VAN 30 CENTIMETER)

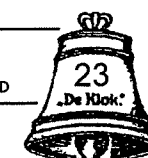
9523 VK: GROLSCH PREMIUM PILSNER VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
AK: ZONDAG 5 MAART '95 APRÈS SKI FESTEIN VANAF 16.00 UUR
GEZELLIG OP HET WAAGPLEIN (9 DEELNEMENDE CAFÉ'S)

9524 VK: GROLSCH PREMIUM PILSNER VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
AK: 50 JAAR BEVRIJDINGSFEEST 5 MEI '95 MARKT WEST WAGENINGEN
MET ROWEN HEZE-BOB COLOR BAND

9525 VK: DE VIER JAARGETIJDEN GROLSCH ZOMERGOLD
AK: GROLSCH ZOMERGOLD BEACHGAMES SPORT, SPEL EN
ENTERTAINMENT 13 T/M 16 JULI 1995 ENSCHEDE AAN HET STRAND

9526 VK: DE VIER JAARGETIJDEN GROLSCH ZOMERGOLD
AK: GROLSCH TWENTE BALLOONING
23 t/m 26 AUGUSTUS 1995

9527 VK: DE VIER JAARGETIJDEN GROLSCH ZOMERGOLD
AK: OLDENZAAL MUZIKAAL FESTIVAL 4 1 SEPT. 95
40 TOP-ACTS/BANDS OP 20 LOKATIES

9532 VK: GROLSCH PREMIUM PILSNER VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
AK: 25 JAAR DAAN MARTHA
1970 - 23 OKTOBER 1995

9533 VK: GROLSCH PREMIUM PILSNER VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
AK: NEVER EVER GETTING
GIRLS

9528 VK: GROLSCH AMBER DONKERBLOND BIER VAN HOGE GISTING
AK: AMBER PROEF EET HET GROOTSTE OPENLUCHTFESTIVAL VAN
OOST NEDERLAND OUDE MARKT ENSCHEDE - 2 EN 3 SEPTEMBER 1995

9529 VK: GROLSCH PREMIUM PILSNER VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
AK: VEENENDAAL 200
14 SEPTEMBER 1995

9534 VK: DE VIER JAARGETIJDEN GROLSCH ZOMERGOLD
AK: GEWELD OP STRAAT. NIEMAND BIJ GEEBAAT FED. CENTR. ONDERN./GEM.
ENSCHEDER/GROLSCH BIERBROUWERIJ I.S.M. REGIOPOLITIE TWENTE

9535 VK: GROLSCH PREMIUM PILSNER VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
AK: WIE VAN WANTEN WEET ... KIEST VOOR KAATSEN!
KONINKLIJKE NEDERLANDSE KAATS BOND FRANEKER

9530 VK: GROLSCH PREMIUM PILSNER
VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
AK: K.V. 'NOOI-GEDACHT' 75 JAAR 1920-1995

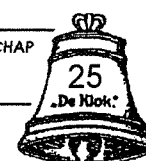
9531 VK: GROLSCH PREMIUM PILSNER VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
AK: GEBOREN: JISKE ANGENENT
DOCHTER VAN: ROB ANGENENT + ELLIS KEETLAER

9536 VK: GROLSCH PREMIUM PILSNER VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
AK: NEDERLANDS FILM FESTIVAL

9537 VK: GROLSCH PREMIUM PILSNER VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
AK: MILITARY BOEKELO
5 T/M 8 OKTOBER

9538 VK: GROLSCH PREMIUM PILSNER VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
AK: DE VIER JAARGETIJDEN GROLSCH HERFSTBOK
VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP

9539 VK (DUN EXPORTVILTJE):
GROLSCH PREMIUM LAGER
EXCELLENCE IN BREWING SINCE 1615

9540 VK (EXPORT): YOU CAN'T TOP A GROLSCH
FREE DRAW
TO BE HELD HERE ON 2ND AUGUST ENTRY DETAILS ON REVERSE

9540 AK (EXPORT): 5 'GORILLA' T-SHIRTS TO BE WON HERE
GROLSCH
NO PURCHASE REQUIRED TO ENTER

9541 VK: DE VIER JAARGETIJDEN GROLSCH HERFSTBOK
AK: GROLSCH HERFSTBOK FESTIVAL HET IS ER WEER!
VRIJDAG 6 OKTOBER 1995-GROENLO

9542 VK: GROLSCH PREMIUM PILSNER VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
AK: DE VIER JAARGETIJDEN GROLSCH WINTERVORST
VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP

GROLI - DE BRAND IN 1972

In de nacht van 31 december 1971 op 1 januari 1972 woedde er in de Grolsche Bierbrouwerij in Groenlo een grote brand. De schade bedroeg meer dan twee miljoen. Met name de afdeling waar de roemruchte GROLI-limonades werden geproduceerd lag er de dag na de brand troosteloos bij. Omdat de winst die op de verkoop van GROLI-limonades werd gemaakt gering was - zeker in vergelijking met de winst die op de expansief groeiende biermarkt werd gemaakt- besloot de directie de GROLI-fabricage (m.u.v. vier GROLI-limonadesiropen) te staken en zich volledig te richten op het brouwen van Grolsch bier. Door deze beslissing kwam er een einde aan een periode van pakweg 60 jaar waarin de Grolsche bierbrouwerij naast bier diverse limonades fabriceerde als Grol (koolzuurhoudende vruchtenlimonades in meerdere smaken), Silver Six (een up-drink), Golden Five (een limonade met appelsmaak) en Mac Green (een tonic-drink).

Groenlo-kenner Henny Garstenveld dook op ons verzoek in zijn fotoarchief en verblijdde ons bovendien met een verslag van de brand uit 'De Geldersche Bode' van donderdag 6 januari 1972.

Miljoenen brand bij GROLSCH

Een enorme vuurzee heeft in kratten met miljoenen lende wagens stonden reeds de nacht van 31 december flessen, enkele vracht- in brand. Twintig wagens op 1 januari een geweldige wagens en een groot deel konden nog worden weggeschade aangericht aan het van de nieuwe expeditiehal reden: vier stuks werden een fabriekscomplex van de waren toen reeds compleet prooi van het vuur. Grolsche Bierbrouwerij, terwijl vernield door een vuurzee, Direct werd groot alarm bovendien nogal wat die een ondraaglijke hitte geslagen: uit alle richtingen emballage-goed, enkele uitstraalde. kwamen de brandweer-

auto's en ander materiaal geheel vernield werd. Het moet afgedwaald vuurwerk geweest zijn, dat rond de jaarwisseling - het had net twaalf uur geslagen - het vuur deed ontbranden in een enorme partij plastic kratten met lege flessen. wagens met loeiende sirenes de stad Grol binnen en daarmee kwam ook een enorme mensenmenigte op de been. En terwijl overal het vuurwerk knalde en de politie nauwelijks in staat was de mensenmassa op veilige

afstand te houden werd Wat een onschuldig brandje leek, werd in nauwelijks door de brandweerkorpsen enkele minuten tijds een in eendrachtige samengelukking gespaard. kokende vuurzee met een werking het vuur bestreden. Brandweren van Groenlo, enorme rookontwikkeling. De Vijf motorpompen haalden Eibergen, Lichtenvoorde, vrijwillige brandweer van het water uit de gracht en Winterswijk en Enschede met Groenlo, die al uitgerukt was met tientallen spuiten werd in totaal 12 wagens hebben voor een klein brandje en de de enorme vuurzee be-

tot in de vroege morgenuren auto in de garage wilde streden. met uiterste krachtsin-parkeren, kwam voor alle De brandweer van Ensche- spanning gestreden voor het zekerheid op die rook- de toegerust met puik behoud van de vitale ontwikkeling af. Met man materiaal schoot met vijf onderdelen van het bedrijf, en macht werd toen al wagens te hulp.

Na vijf uur blussen slaagde gewerkt om de zwaar bela- Er werd 'n nevelgordijn men er in de brandhaard te den vrachtwagens onder de over de vuurhaard lokaliseren. Grote opslag- luifel van de nieuwe expeditie- gelegd. De stormach- plaatsen, duizenden plastic tiehal weg te rijden. Verschil- tige wind deed 't ergst

vermoeden; men vreesde ijzermassa. Enorme voor- brandweerwagens vertrek- dat het vuur zou overslaan raden kratten met bier- en ken. naar de dienstwoningen aan limonadeflessen knallen uit Terwijl de nabluings- de Woerdseweg en de zes elkaar. Elektrische kabels werkzaamheden nog in volle moutsilo's. De wind dreef het vatten vlam en toen daarop gang waren, werd reeds vuur steeds meer in deze bluswater kwam, ontstonden gestart met het herstel van richting. Maar de brandweer felgekleurde steekvlammen, de elektrische kabels, wist de woningen en de silo's die een angstaanjagend 'Wij kunnen maandag weer te behouden. Ondertussen beeld geven. de normale produktie waren de grote opslag- Door dat het bluswater uit de draaien', aldus een van de plaatsen met donderend stadsgracht gehaald kon directeuren van de Grolsch, geweld in elkaar gestort en worden, kon men continu de heer A. de Groen, waren de zware ijzeren spuiten. In de vroege Hij toonde enorme bewon- balken van de luifel van de ochtenduren kon men de dering voor de geweldige nieuwe expeditiehal ver- schade overzien. Zaterdag inzet van de gezamenlijke wrongen tot een gloeiende laat konden de laatste brandweren.

GROLSCH: ALL OVER THE WORLD

HUMAN BOWLING

Militairen in het buitenland houden wel van een verzetje. Zo ook de Britse militairen gelegerd bij onze oosterburen. Naast de diverse militaire oefeningen is er uiteraard af en toe tijd voor ontspanning. De nieuwste vorm van 'eens lekker uit de bol gaan' heet HUMAN BOWLING. Voor de meeste militairen een welkome afwisseling op de karaoke-wedstrijden, het sumo-worstelen of het dagelijkse kaartspel of poolbiljarten.

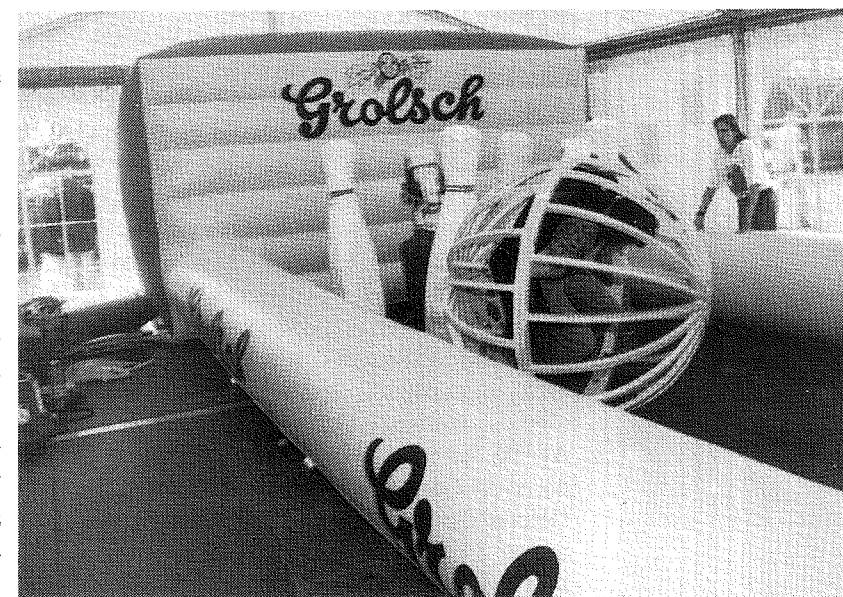
Bij HUMAN BOWLING wordt de 'speler' allereerst door zijn teamgenoten - al dan niet vrijwillig - in een open bowlingbal van pakweg een meter doorsnede gestopt. Vervolgens wordt deze menselijke bowlingbal door de teamgenoten richting kegels gerold en ook bij HUMAN BOWLING geldt dat degene die de meeste kegels omrolt tot winnaar wordt uitgeroepen. Dat de menselijke bowlingbal allerlei vreemde bewegingen maakt laat zich raden. De moeilijkheid bij het rollen zit hem namelijk in de juiste verdeling van het gewicht van de speler die in de bal plaats heeft genomen. Maar ook hier geldt dat veel oefenen uiteindelijk tot resultaat leidt.

Het summum van HUMAN BOWLING is een wedstrijd op de originele Giant Grolsch-bowlingbaan. Naast het omrollen van de vijf witte kegels is het neerhalen van de zesde een prestatie die ongetwijfeld een extra punt (of pint?) oplevert.

Want deze kegel heeft - toeval of niet - de vorm van de Grolsch beugelfles.

Het wachten is nu op de eerste Grolsch HUMAN BOWLING wedstrijd in Nederland.

Een gildebijeenkomst van het G.V.G. lijkt ons een ideaal introductiemoment!?

TASTE 'N EVIL

Naast de exclusieve Taste 'N Evil-bierviltten, verschenen er onlangs Taste 'N Evil- t-shirts voor de exportmarkt. De t-shirts met de opdrukken 'Hear No Evil', 'See No Evil', 'Taste No Evil' en 'The Monkey Triplets' konden in het buitenland worden verkregen door het insturen van een waardebon die bij aankoop van 10 Grolsch 12 packs werd verstrekt.

Grolsch
PREMIUM LAGER

BONUS OFFER

"HEAR NO EVIL"
50 POINTS

"SEE NO EVIL"
50 POINTS

"TASTE NO EVIL"
50 POINTS

THE MONKEY TRIPLETS
50 POINTS

FREE

LIMITED EDITION T-SHIRT

Buy only 10 Grolsch 12-packs and choose your free T-shirt from our limited edition of 100% cotton T-shirts, available in four attractive designs. Or, better still, collect all four! You're free to order as many T-shirts as you like, but remember: articles are available only while stocks last. Simply save the vouchers on the side of this pack and fill out the applicable line on the order form. (For more details, see voucher action conditions).

Wat Grolsch nog meer dan bier te bieden heeft...

- AANVULLINGEN -

B
U
T
T
O
N
S

D
R
U
P
P
E
L
V
A
N
G
E
R
S

TASTE 'N EVIL - EXPORTVILTJES

In de vorige 'DE KLOK' maakten we reeds melding van het bestaan van bijzondere exportviltjes. Volgens geruchten zouden er zeven verschillende van deze 'Taste 'N Evil' viltjes verschenen zijn. Het eerste viltje siert het voorblad van 'DE KLOK' nummer 3. Op deze pagina de afbeelding van nog eens vier. Mochten de geruchten over een aantal van zeven waar zijn dan missen we er dus nog twee. Wie helpt ons?

